

Are We Progressing or Regressing?
The Doctrine of Degeneration

Rabbi Efrem Goldberg
Boca Raton Synagogue
Sukkos 2011/5772

Are Shrinking Brains Making Us Smarter?

The average size of the human brain has decreased by about 10 percent over the last 30,000 years.

Mon Feb 7, 2011 11:05 AM ET | content provided by AFP

Human brains have shrunk over the past 30,000 years, puzzling scientists who argue it is not a sign we are growing dumber but that evolution is making the key motor leaner and more efficient.

The average size of modern humans -- *Homo sapiens* -- has decreased about 10 percent during that period -- from 1,500 to 1,359 cubic centimeters (91 to 83 cubic inches), the size of a tennis ball.

Women's brains, which are smaller on average than those of men, have experienced an equivalent drop in size.

These measurements were taken using skulls found in Europe, the Middle East and Asia.

"I'd called that a major downsizing in an evolutionary eye blink," John Hawks of the University of Michigan told *Discover* magazine.

But other anthropologists note that brain shrinkage is not very surprising since the stronger and larger we are, the more gray matter we need to control this larger mass.

The Neanderthal, a cousin of the modern human who disappeared about 30 millennia ago for still unknown reasons, was far more massive and had a larger brain.

The Cro-Magnons who left cave paintings of large animals in the monumental Lascaux cave over 17,000 years ago were the *Homo sapiens* with the biggest brain. They were also stronger than their modern descendants.

Psychology professor David Geary of the University of Missouri said these traits were necessary to survive in a hostile environment.

He has studied the evolution of skull sizes 1.9 million to 10,000 years old as our ancestors and cousins lived in an increasingly complex social environment.

Geary and his colleagues used population density as a measure of social complexity, with the hypothesis that the more humans are living closer together, the greater the exchanges between group, the division of labor and the rich and varied interactions between people.

They found that brain size decreased as population density increased.

"As complex societies emerged, the brain became smaller because people did not have to be as smart to stay alive," Geary told AFP.

But the downsizing does not mean modern humans are dumber than their ancestors -- rather, they simply developed different, more sophisticated forms of intelligence, said Brian Hare, an assistant professor of anthropology at Duke University.

He noted that the same phenomenon can be observed in domestic animals compared to their wild counterparts.

So while huskies may have smaller brains than wolves, they are smarter and more sophisticated because they can understand human communicative gestures, behaving similarly to human children.

"Even though the chimps have a larger brain (than the bonobo, the closest extant relative to humans), and even though a wolf has a much larger brain than dogs, dogs are far more sophisticated, intelligent and flexible, so intelligence is not very well linked to brain size," Hare explained.

He said humans have characteristics from both the bonobo and chimpanzee, which is more aggressive and domineering.

"The chimpanzees are violent because they want power, they try to have control and power over others while bonobos are using violence to prevent one from dominating them," Hare continued.

"Humans are both chimps and bonobos in their nature and the question is how can we release more bonobo and less chimp.

"I hope bonobos win... it will be better for everyone," he added.

1. Kohelles 7:10 and Rashi (1040-1105)

10. Do not say, "How was it that the former days were better than these?" For not out of wisdom have you asked concerning this.

יֹאמְרוּ אֲמֵר מִהָיָה שְׁהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה כִּי לֹא מִחֲכָמָה שְׁאַלְתָּ עֲלֵיהֶן: יֵאמְרוּ הַכְּמָה עִסְיָנְחֵלָה וְיִתֵּר לְרֹאֵי הַשָּׁמַשׁ: יֵב כִּי בְּצֶל

(י) אל האמר מה היה שקדושים וכו'. כל החמה על הפוכה שהיה כלל על הנזקים הראשונים קדור המנעד ודורו על יוסף ודורו של דוד: כי לא מרבמה שאלה. טהול לפי זמן הדורות.

תלמידו הגדול ר' אלחנן וסרמן שאלו פעם: היות וידוע שר' חיים מזולחין, בהעריכו פעם את רבו הגאון מוילנה, העיר, שהאחרון יחכן והיה גדול כתרמבין, שחי שש מאות שנה לפניו, משום מה איפוא זקוקה היתה התשגחה להועיד לדרור רוח כה גדולה שלפי גדלותה שייכת היתה לדורות כה רבים לפניו, והלא כלל מסור בדינו לפי התלמוד: "דור דור ודורשיו, דור דור ושופטיו, דור דור וחכמיו, ופרנס לפי הדור?"

השיב על זאת החפץ-חיים כך: — עובדה היא, כי מבחינה יהודית-רוחנית הדורות הולכים וגולשים במדרון ההר בקצב מתיר, כל מה שבכוחו של גדול הדור לפעול, הוא רק להאיט במקצת את קצב הגלישה, אך קורה שדור מסוים מחיש את מרוצת המדרון במידה שאין כחו של גדול הדור הרגיל מספיק עוד, לפיכך נאלצת התשגחה לשגר ענק רוח מלפני דורות רבים, כדי שכוחותיו המרובים יספיקו לעצור בעד הדור מירידה נחמזת מדי. זו היתה משימתו של הגאון מוילנה...!

הערכת זו שהשתמש בה החפץ-חיים כלפי הגאון מוילנה, מתאימה לו לעצמו, אף הוא היה שלא בהתאם לדור, אלא השתייך לדורות רבים לפניו; ואף דורנו הודקק לכוחות ענק בלתי רגילים כדי לעצרו מירידה מהירה... ברם אם מבחינה רוחנית הדור האחרון ירוד ושפל לעומת הדורות שלפניו, תומס החפץ חיים, בתור צדיק הדור, מקום נכבד בשורה הראשונה בין הצדיקים והגדולים של דורות רבים.

האדם הגדול האמיתי מרומם הוא למעלה מזמנו. הוא חי ופועל לא למען דורו הנוכחי בלבד, אלא גם למען העתיד הרחוק, דומה הוא לבגן שמסור את זרעונו בחריצי האדמה, מקום שם הם טמונים עד שהם מכים שרשים עמוקים, צצים על פני האדמה, מחפשיים ומשתגשגים. רעיונותיו ושאיפותיו על אדב גדול נשארים תכופות נסתרים ובלתי מורגשים בשביל בני דורו; פעמים עובר זמן ארוך עד שהם משתרשים ומסתעפים ומסתגלים להניב את הפרי הנהדר, כדי להזין ממנו את האנושיות למשך דורות.

3. Rashi (Rosh Hashana 25b)

For it is not wise of you to ask that question: For the [earlier] generations were better and more righteous than the later generations, therefore the former times were better than these. Indeed, it is not possible for the later generations to be like the earlier generations.⁵

יֹאמְרוּ אֲמֵר מִהָיָה שְׁהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה כִּי לֹא מִחֲכָמָה שְׁאַלְתָּ עֲלֵיהֶן: יֵאמְרוּ הַכְּמָה עִסְיָנְחֵלָה וְיִתֵּר לְרֹאֵי הַשָּׁמַשׁ: יֵב כִּי בְּצֶל

4. Shabbos 112b

After citing the superlatives by which Chizkiyah described R' Yochanan, the Gemara cites statements in which scholars of earlier generations are similarly described:

אָמַר רַבִּי זֵירָא בְּרַבִּי זִימּוֹנָא – R' Zeira said in the name of Rava bar Zimona: אִם רַאשׁוֹנִים בְּנֵי מַלְאָכִים – If the early ones, i.e. the scholars of previous generations, were sons of angels, אֲנִי בְּנֵי אָנָשִׁים – we are sons of men; וְאִם רַאשׁוֹנִים בְּנֵי אָנָשִׁים – and if the early ones were sons of men, אֲנִי כְּחֻמְרִים – we are like donkeys. וְלֹא כְּחֻמְרוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן דּוּסָא וְשֶׁל רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יָאִיר – And not, mind you, like the donkey of R' Chanina ben Dosa or that of R' Pinchas ben Yair, אֲלָא כְּשָׂאָר חֻמְרִים – but rather like other donkeys.^[16]

5. Eruvin 53a

R' Yochanan compares the earlier generations with the later generations:

טוֹבָה צְפוּרְנָן שֶׁל רַאשׁוֹנִים – R' Yochanan said: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן – The fingernail of the earlier [generations] was better than the entire abdomen of the later ones.^[33]

R' Yochanan is challenged:

אֲדַרְבָּה – On the contrary, אָמַר לֵיהּ רִישׁ לָקִישׁ – Reish Lakish said to him: אֲחֵרוֹנִים עֲדִיפֵי – the later ones are better because אַף עַל גַּב דְּאִיבָא שְׁעִבְדוּ מַלְכוּת קָא עֲסָקֵי בְּתוֹרָה – even though they are subjected to the dominion of foreign kingdoms, nevertheless, they occupy themselves with the study of Torah.^[34]

R' Yochanan replies:

בִּינְה תוֹבִיחַ – [R' Yochanan] said to him: אָמַר לֵיהּ – The presence and absence of the Temple demonstrate that the earlier generations were superior, שְׁתַּנְּרַה לְרַאשׁוֹנִים וְלֹא חֲתַרָה לְאַחֲרוֹנִים – for [the Temple] was restored to the earlier ones but it has not as yet been restored to the later ones.^[35]

The Gemara records a similar discussion:

רַאשׁוֹנִים – They inquired of R' Elazar: שְׂאֵלוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר – Were the earlier ones greater or were the later ones greater? אָמַר לָהֶם – [R' Elazar] answered them: הֲנִי עֵינֵיכֶם בְּבִירָה – Set your eyes upon the Temple!^[36]

The Gemara records another version of R' Elazar's response: אִיבָא דְאֶמְרֵי – There are those who say that the answer was as follows: אָמַר לָהֶם – [R' Elazar] said to them: עֵדֵיכֶם בִּירָה – Your witnesses are the Temple. The First Temple was rebuilt after a relatively brief exile of seventy years whereas we are still awaiting the rebuilding of the Second Temple. This bears witness that there was less culpability during the era of the First Temple.

The Gemara records an incident bearing upon the Second Temple's spiritual level:

6. Yoma 9b

R' Yochanan also relates this about his teacher, R' Oshaya B'Ribbi:

רַבִּי אוֹשְׁעָא בְּרִיבִי בְּדוֹרוֹ – R' Yochanan said, אָמַר ר' יוֹחָנָן – is like R' Oshaya B'Ribbi in his generation. מַה רַבִּי מֵאִיר בְּדוֹרוֹ – As was the case with R' Meir in his generation, לֹא יָבִילוּ חֲבֵרָיו לַעְמוּד עַל סוּף – that his colleagues were unable to fathom the depths of his reasoning,^[33] אֶף רַבִּי אוֹשְׁעָא – so, too, with R' Oshaya, לֹא יָבִילוּ חֲבֵרָיו לַעְמוּד עַל סוּף דְּעֵמּוֹ – his colleagues were unable to fathom the depths of his reasoning.

לֵבָן שֶׁל רַאשׁוֹנִים כְּפֶתַח שֶׁל אוֹלָם – R' Yochanan said: אָמַר ר' יוֹחָנָן – The minds of the earlier [scholars] were as immense as the entrance to the hall of the Temple, וְשֶׁל אֲחֵרוֹנִים כְּפֶתַח – and the minds of the later scholars were as immense as the entrance to the chamber of the Temple,^[34] וְאֲנִי – like – כְּמֵלֵא נֶקֶב מַחַט סִינְיָא – but as for us, our minds are like

the entire eye of a needle which is used to mend tears in clothing.^[35]

The Gemara elaborates on each part of R' Yochanan's statement:

– The earlier [scholars] – this is a reference to R' Akiva.^[36] – The later [scholars] – this is a reference to R' Elazar ben Shamua. – There are those who say that 'the earlier [scholars]' is a reference to R' Elazar ben Shamua and 'the later [scholars]' is a reference to R' Oshaya B'Ribbi. – 'And as for us, our minds are like the entire eye of a needle used to mend tears in clothing.' – אָמַר אֲבָי – Abaye said: וְאֲנִי – And as for us, כִּי טִבְעָא בְּגוּרָא לְגַמְרָא – like forcing a peg into a narrow hole in a wall; that's how hard it is for us to comprehend what we are taught. אָמַר רַבָּא – Rava said: וְאֲנִי – And as for us, כִּי אֶצְבְּעָא בְּקִרְיָא לְסַבְרָא – like trying to poke a finger into a hard lump of wax; that's how hard it is for us to reason things out on our own.^[37] – אָמַר רַב אֲשִׁי – Rav Ashi said: וְאֲנִי – And as for us, כִּי אֶצְבְּעָא בְּבִירָא לְשַׁכְּחָא – like inserting a finger into a pit; that's how easy it is for us to forget what we learn.

7. Berachos 35b

The Gemara cites an observation made by R' Yehudah the son of Il'ai:

– אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום רבי יהודה ברבי אלעאי – Rabbah bar bar Chanah said that R' Yochanan reported in the name of R' Yehudah the son of R' Il'ai:^[22] בא וראה שלא – Come and see that the later generations are unlike the earlier generations, i.e. the level of piety has greatly declined. דורות הראשונים עשו תורתן קבע – The earlier generations made their Torah study their main occupation and their work incidental, וזונו – and both this [their Torah knowledge] and this [their financial means] remained with them. – דורות האחרונים – In the case of the later generations, however, who made their work their main occupation and their Torah study incidental, וזונו לא נתקיימה בדרך – neither this [their financial means] nor this [their Torah knowledge] remained with them.

Another observation of R' Yehudah the son of R' Il'ai: – ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה ברבי אלעאי – And Rabbah bar bar Chanah said that R' Yochanan reported in the name of R' Yehudah the son of R' Il'ai: בא וראה שלא – Come and see that the later generations are unlike the earlier generations. דורות הראשונים היו מקניסין פירותיהן דרך טרסקסמון כדי – The earlier generations, in their eagerness to fulfill mitzvos, would bring their crops into their houses via the normal route^[23] – in order to subject [the crops] to the obligation of tithes.^[24] דורות האחרונים מקניסין פירותיהן דרך גגות דרך – The later generations, however, bring their crops into into their houses via the roofs, via the courtyards^[25] and via the storage yards adjacent to their houses, rather than via the main entrance, כדי לזכות מן המעשר – in order to free [the crops] from the obligation of tithes.^[26]

8. Yevamos 39b

מִצְוַת יְבוּם וְיָבוּם קוֹרָמָת – We learned in a Mishnah there:^[5] – הֲנֵן הָהֵם – THE MITZVAH OF YIBUM IS PREFERABLE TO THE MITZVAH OF CHALITZAH. – בְּרֵאשׁוֹנָה שָׁהִיוּ מִתְכוּוֹנִין לְשֵׁם מִצְוָה – However, that was true only AT FIRST, WHEN THEY WOULD HAVE INTENT solely FOR THE SAKE OF THE MITZVAH involved. עָבְשׁוּ – BUT NOW THAT THEY DO NOT HAVE INTENT purely FOR THE MITZVAH, but for some ulterior motive, מִצְוַת חֲלִיצָה קוֹרָמָת לְמִצְוַת יְבוּם – אמרו – THEY [the Rabbis] SAID – that THE MITZVAH OF CHALITZAH IS NOW PREFERABLE TO THE MITZVAH OF YIBUM.^[6]

9. Mishna Edyos 1:5

וְלָמָּה מְזַכְּרִין דְּבָרֵי הַיְחִיד בֵּין הַמֵּרְבִּין. הוֹאִיל וְאֵין הַלְכָּה אֶלָּא כְּדְבָרֵי הַמֵּרְבִּין? שָׂאֵם יֵרָאֶה בֵּית דִּין אֶת דְּבָרֵי הַיְחִיד וְיִסְמְךָ עֲלָיו: שָׂאֵין בֵּית דִּין יָכוֹל לְכַשֵּׁל דְּבָרֵי בֵּית דִּין חֲבֵרוֹ עַד שִׁיחִיָּה גְדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֻקָּהּ וּבְמִנְיָן. הִיָּה גְדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֻקָּהּ אֲבָל לֹא בְּמִנְיָן. בְּמִנְיָן אֲבָל לֹא בְּחֻקָּהּ – אֵינּוּ יָכוֹל לְכַשֵּׁל דְּבָרָיו. עַד שִׁיחִיָּה גְדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחֻקָּהּ וּבְמִנְיָן.

And why do we mention an individual opinion along with the majority, though the halakhah follows the majority? That a Court may approve an individual view and rely on him; for a Court cannot gainsay a decision of its fellow Court unless it is greater in wisdom and number. If it was greater in wisdom but not in number, in number but not in wisdom – it cannot gainsay its decision, only if it exceeds it in wisdom and number.

10. Chulin 6b-7a

– הֵשִׁיר רְבִי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן זְרוּוּ בֶן חֲמִי שֶׁל רְבִי מֵאִיר לְבָנֵי רְבִי עַל רְבִי מֵאִיר – R' Yehoshua ben Zeiruz, the son of R' Meir's father-in-law, testified before Rabbi, about R' Meir, שָׂאֵכֵל עֵלֶה שֶׁל יָרֵק בְּבֵית – He expounded for them this verse, in reply: – שָׂאֵן – that he ate a vegetable leaf grown in Beth She'an without tithing it; – וְהִתִּיר רְבִי אֶת אֶת בֵּית שְׂאֵן בּוֹלָה עַל יָדוֹ – and Rebbe thereupon exempted the entire area of Beth She'an from the requirement of tithing fruits and vegetables on his account.^[23] – [Rebbi's] brothers and the other members of his father's household gathered upon him מקוֹם שְׂאֵבוֹתֵיהֶם וְאָבוֹת – and said to him, protestingly: – אָמְרוּ לוֹ – and said to him, protestingly: – אָבוֹתֵיהֶם נִהְגּוּ בּוֹ אִסוּר – Beth She'an is a place regarding which your fathers and your fathers' fathers acted prohibitively,

and forbade the consumption of its fruits and vegetables without tithing – אָמַר הַנְּהוּג בּוֹ הֵימָר – will you now act permissibly in its regard and exempt its fruits and vegetables from tithing? – דְּרַשׁ לָהֶן מִקְרָא וְח – He expounded for them this verse, in reply: – וְנִכְרַח לוֹ – And he (Chizkiah, King of Judah) crumbled the copper serpent that Moses had made, כִּי – for until those days the Children of Israel had burned incense to it; – וְנִכְרַח לוֹ – and he called it Nechushtan.^[6] אֲשֶׁר בָּא אָסָא וְלֹא – Rebbe said: Is it possible that Chizkiah's forefather Asa came to power and did not destroy it? – בִּיעֲרוּ – And is it possible that Asa's son Yehoshaphat came to power and did not destroy it? – וְהָלֵא כָּל עֲבוֹדַת זָרָה שֶׁבְּעוֹלָם – But Asa and Yehoshaphat destroyed all the idols in the world!^[6] Why did they leave the copper serpent intact?

11. Gittin 5b

Perforce, [Chizkiah's] forefathers left him a place in which to distinguish himself. — I too — my forefathers left me a place in which to distinguish myself.⁽¹⁾

In a short digression, the Gemara derives a lesson from Rabbi's acceptance of R' Yehoshua ben Zeiruz's testimony:

From here we learn concerning a Torah scholar who stated a novel halachic matter in the name of his teacher, — that we do not make him retract it, but rather, we accept his testimony.⁽²⁾

Another version of this lesson:

And others say it as follows: If a Torah scholar stated a novel halachic matter in his teacher's name, — we do not reject him and ignore his testimony, but we accept it.

The Gemara identifies the Amora who requires a declaration in order to assure that the *get* was written for the sake of the woman: — Conclude that R' Yehoshua ben Levi is the one who said the declaration is needed because [people abroad] are not familiar with the requirement that the *get* be made for the sake of [the woman]. — For R' Shimon bar Abba brought a *get* from abroad before R' Yehoshua ben Levi in Eretz Yisrael, — and he asked him: — Must I say, "It was written in my presence and signed in my presence," or not? — [R' Yehoshua ben Levi] said to him: — You need not make any declaration; — [the Rabbis] stated this requirement only for the earlier generations, when [people] were not familiar with the requirement that a *get* be made for the sake of [the woman]; — but in these later generations, when even [people] living abroad are familiar with the requirement that the *get* be made for the sake of [the woman], a declaration is not needed.

12. Berachos 20a

The Gemara tells of an episode which also relates to the desecration and sanctification of God's Name:⁽³⁾

Rav Pappa said to Abaye: — What was different about earlier generations, for whom miracles occurred, — and what is different about us, for whom miracles do not occur? — If you suggest that it is because earlier generations surpassed us in Torah study, it is not true! — For in the time of Rav Yehudah all the study of the academies was concentrated in the tractate of *Nezikin*;⁽⁴⁾ — we, on the other hand, study all six Orders of the Mishnah.

Moreover, when in the course of his lectures Rav Yehudah would arrive at the subject matter⁽⁵⁾ of the Tractate *Uktzin*,⁽⁶⁾ such as the following Mishnah: — IF A WOMAN IS PRESERVING A VEGETABLE IN A POT;⁽⁷⁾ — and others say that it was this Mishnah:⁽⁸⁾ — OLIVES THAT ONE PRESERVED TOGETHER WITH THEIR LEAVES ARE *TAHOR*;⁽⁹⁾ — he would say: — I see here issues so obscure as to equal all the penetrating discussions of Rav and Shmuel put together!⁽¹⁰⁾ — Whereas we nowadays study the tractate of *Uktzin* in thirteen different versions;⁽¹¹⁾ thus we are superior to Rav Yehudah's

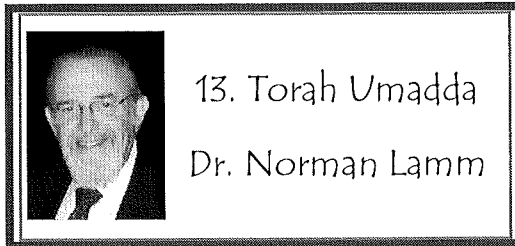
Yet when there was a drought Rav Yehudah would merely remove one shoe as a sign of affliction and rain would come immediately;⁽¹²⁾ — whereas we afflict ourselves and cry out profusely in prayer — and no one pays attention to us. Why should this be so?

Abaye answers:

Said [Abaye] to [Rav Pappa]: — The earlier generations sacrificed themselves to sanctify God's Name and they were therefore deserving of having miracles performed for them; — but we do not sacrifice ourselves to sanctify God's Name.⁽¹³⁾

The Gemara gives an example of such self-sacrifice:

As in this episode: For Rav Adda bar Ahavah saw a Cuthean woman who was wearing a *karbala*⁽¹⁴⁾ in the street. He mistook her for a Jewess — and arose and tore it from her.⁽¹⁵⁾ It was then discovered that she was really a Cuthean woman and he had to pay a fine.⁽¹⁶⁾ — They evaluated his fine at four hundred *zuz*. — She answered him: My name is Matun. — He said to her: — *Matun matun* was worth four hundred *zuz* to me!⁽¹⁷⁾

13. Torah Umadda

Dr. Norman Lamm

Moreover, in a conflict between earlier and later decisors, the Halakhah decides with the later authorities: *halakhah ke'batrai*. This is given as one reason for the higher rank universally granted to the Babylonian over the Jerusalem (or Palestinian) Talmud: The former talmudists came later in time, obviously knew the latter, and found them wanting.³⁷

Justice Menahem Alon, in his monumental work on Jewish law,³⁸ makes the trenchant point that this legal maxim—*halakhah ke'batrai*—establishing the halakhah in favor of the later authorities (a rule formulated in the posttalmudic Geonic period) seems to run counter to the general tendency to defer to the superiority of the earlier sages. Professor Yisrael Ta-Shma takes exception to Alon's broad use of the principle and prefers to see it in rather narrower terms: One legal rule among many, this one is meant to decide between conflicting decisions in the Talmud itself and is not intended to enhance the autonomy of later and therefore contemporary courts and judges. It is only the Ashkenazi authorities, beginning with the fifteenth-century scholar R. Joseph Kolon (MaHaRIK), and including such distinguished halakhists as R. Israel Isserlin, R. Jacob Pollak, R. Shalom Shachna, and R. Moses Isserles (RaMA), who applied the maxim to posttalmudic authorities "until the end of all generations." The Sephardi world did not go along with this extension of the Geonic innovation and its

extrapolation to posttalmudic times.³⁹ The authority of the *aharonim*, that is, the contemporary courts of each generation, derives not from *halakhah ke'batrai* but from the principle that "Jephtha in his generation was like Samuel in his generation." Granted the inferiority of *aharonim* to *rishonim*, the courts or decisors of each generation are empowered to decide the halakhah for its own time. According to Ta-Shma, the tradition of judicial and intellectual autonomy does indeed have a long and honorable history, one that is spelled out most explicitly by R. Isaiah the Elder of Trani. (The views of R. Isaiah are offered presently, but they are unrelated to *halakhah ke'batrai*.)

Whatever the outcome of the debate between Alon and Ta-Shma, this much is certain: Over the last 500 years Ashkenazi authorities did broaden the applicability of the Geonic legal maxim, deciding even in the posttalmudic era with the later over the earlier authorities (provided the former were aware of the latter). This does, indeed, represent a countercurrent, in the halakhic tradition itself, to the conventional assumption of the progressive devolution of the generations. Moreover, beyond the question of the exact interpretation of the significance of *halakhah ke'batrai*, there certainly existed a profound commitment, if not always articulated, to the authenticity of halakhic creativity and innovation. There is no more convincing proof than the most eminent of all Sephardi greats—Maimonides himself.

ולמי דעתך, כי הענין בשפע החכמה עם שפע הנבואה, נהג ענין אחד בשוה. כי שניהם נשפעים מאת השם יתברך באמצעות השכלים הנבדלים על הנפש, וכמו שכאשר נשתתפו שני נביאים גדול וקטן בנבואה, ימשך השפע לקטן יותר ממה שהוא ראוי בחוקו מצד שהוא משתתף לגדול, כך כאשר נשתתפו הרב והתלמיד בחכמה, ימשך השפע לתלמיד יותר ממה שראוי בחוקו, מצד שהוא משתתף לרבו ולמלמדו.

וזאת היא הסיבה החזקה אצלי להתמעט הנבואה והחכמה דור אחר דור, כמו שהוא ידוע ומפורסם, והעידו רבותינו ז"ל עליו שאמרו (עירובין נג א) לבן של ראשונים כפתחו של אולם, (ואמרו) (שבת קיב ב) אם הראשונים מלאכים או בני איש, ואמרו (עירובין שם) כאצבעתא בקיורא לסברא. והסיבה בזה אצלי, כי ממשו רבנו ע"ה עד עכשו, כל הנביאים והחכמים זה אחר זה כדמות עלול ועלולים. וכמו שהעלול והעלולים כל עוד שימשכו יותר חזקו מהעילה הראשונה תתמעט מעלתם, כך הענין בחכמים ובנביאים בשוה. כי משה רבינו ע"ה היה עלול בחכמה ובנבואה מהעילה הראשונה, כמו שהעיד הכתוב ואמר (במדבר יב ח) פה אל פה אדבר בו וגו'. ומפני זה קיבל שני השפעים החם בשלמותם. והיושע קיבל השפעים החם באמצעות משה כמו שאמר הכתוב (שם כז יח) וסמכת את ידך עליו, ואמר (שם כג) ויסמוך את ידיו. וכן הנביאים הנמשכים, [קיבלו השפעים] באמצעות יהושע, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות פ"א מ"א) משה קיבל תורה מסיני וכו'. וזה שאמר הכתוב (דברים לד י) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה וגו'. הנה חשם יתברך לא ימנע טוב להולכים בתמים. אבל זה הענין מחוייב, כמו שהוא מתחייב שהמדרגה היותר גבוהה מהמלאכים לא תהיה בעוצם השלמות כמו המדרגה הראשונה, כי כל הנמשכים אחר משה מושפעים באמצעותו ובאמצעות הבאים אחריו, (עד) [על ידי] שבחשתתף הרב עם התלמיד יתחזק שפע התלמיד מצד השפע הנשפע לרב.

14. Derashos
Ha'Ran
(990-1062)
(chpt 8)

15. R. Isaiah Di Trani
(1180-1250) Italy

First, I wish to respond to your claim that it was improper for me to argue against the great Rabbi Isaac [b. Samuel of Dampierre (d. circa 1185)], Heaven forbid that I should do such a thing! It never entered my mind that I was arguing against him. I am but a *single flea* [I Samuel 24:15], i.e., an ignoramus—so Targum Jonathan renders the phrase—in comparison to his students, how much more so when I am compared to him! But it is my practice to dismiss all opinions that appear to me to be mistaken. Should Joshua the son of Nun endorse a mistaken position, I would reject it out of hand. I do not hesitate to express my opinion, regarding such matters, in accordance with the modicum of intelligence allotted to me. I fulfill the verse: *I will speak Your testimonies in the presence of kings, without being ashamed* [Psalm 119:46]. Heaven is witness, however, that even when I felt that my opinion was more persuasive than the opinions of the authorities who preceded me, I was never arrogant, claiming: *My wisdom has served me well* [Kohelet 2:9]. Instead, I applied to myself the parable of the philosophers. For I heard the following from the philoso-

phers. The wisest of the philosophers was asked: "We admit that our predecessors were wiser than we. At the same time, we criticize their comments, often rejecting them and claiming that the truth rests with us. How is this possible?" The wise philosopher responded: "Who sees farther, a dwarf or a giant? Surely a giant, for his eyes are situated at a higher level than those of a dwarf. But if the dwarf is placed on the shoulders of the giant, who sees farther? Surely the dwarf, for now the eyes of the dwarf are situated at a higher level than those of the giant. So too, we are dwarfs astride the shoulders of giants. We master their wisdom and move beyond it. Due to their wisdom we grow wise and are able to say all that we say, but not because we are greater than they."

Furthermore, we wish to state that we have confined all our arguments against opinions expressed by the rabbis who preceded us, to those instances where they themselves disagreed, the one permitting, the other prohibiting. Now how shall we resolve such a dispute? Can mountains and hills be weighed on scales? Can we decide that one rabbi was greater than the other, and then discount the opinion of the lesser rabbi? We have no choice but to examine their opinions—all their words are the words of the living God—and then decide which one accords best with all the evidence and merits becoming authoritative. Such was the practice of the sages of the Mishna and Talmud. The later authorities never hesitated to discuss, render judgments concerning, and even reject, the opinions of the earlier authorities. The Amoraim, for example, did not hesitate to declare that the halakha was not in accordance with a particular Mishna. Wisdom is greater than the wise. None of the wise is free of error. Perfect wisdom rests only with the Lord.

16. R. Isaac De Leon
16th c. Italy

To those who would express amazement at my readiness to disagree with the earlier authorities, I cite the words of the wise physician, Rabbi Solomon Almoli [d. circa 1542], from his small treatise *Me'assef le-Khol ha-Mahanot*: "It is possible for the later authorities to know and comprehend more than the earlier authorities on two accounts. First, on account of specialization. It is possible for a later authority to specialize in one topic, focusing all of his effort and talent on its study, with the result that his comprehension of the topic will supersede that of the earlier authorities. Second, on account of the cumulative effect of knowledge. We later authorities, by expending a modicum of effort, comprehend more in less time than the earlier authorities. For in their day, the various branches of knowledge were still in their infancy, largely unknown, and required much effort of the part of the investigator in order to discover the basic principles of knowledge. We, however, are the beneficiaries of their research. All their discoveries and proofs are laid out before us like a set table. The light of their wisdom provides us with light and serves as our eyes, as explained in the citation from R. Isaiah di Trani in R. Zedekiah b. Abraham's [13th century] *Shibbolei ha-Leqet*.¹⁴

תחלה כל דבר אני משיב לאדוני על מה שכתבתה אלי שלא אחלוק על הרב הגדול רבינו יצחק וצ"ל, הלילה לי מעשות זאת ולא עלתה במחשבתה כחולק עליו. ומה אני נחשב מרעוש אחד כתרוממו (ו) כנגד תלמידו אף כי בדבר אחרי המלך, אך זאת אתי כל דבר שאינו גראה בעיני אי אמרה יהושע בן נון לא צייתנא ליה (ז). ואיני נוגע מלדבר עליו מה שייראה לי לפי מיעוט שכלי ואני מקיים עלי מקרא זה (ח) ואדברה בעזותיך נגד מלכים ולא אגוש (עדי בששק נאמן סלה ט) שאף במקום שנראה לי שאני אומר יפה על כל אחד מדברי רבותי הראשונים ז"ל הלילה שיוהייתי לבי לומר אף חכמי עמדה לי (י) אלא אני דן בעצמי משל הפילוסופים (יא) שמעתי מחכמי הפילוסופים שאלו לגדול שכתם ואמרו לו הלא אנחנו מודים שהראשונים חכמו והשבילו יותר ממנו והלא אנחנו מודים שאנו מדברים עליהם וסותרים דבריהם בהרבה מקומות והאמת אתנו היאך יכון הדבר הזה, השיבם אמר להם מי צופה למרחוק הננס או הענק הוי אומר הענק שעיני עומדות במקום גבוה יותר מן הננס, ואם חרוב הננס על צוארי הענק מי צופה יותר למרחוק הוי אומר הננס שעיניו גבוהות עכשו יותר מעיני הענק. כך אנחנו ננסים ורובים על צוארי הענקים מפני שראינו חכמתם ואנו מעניקי עליה ומכה חכמתם חכמנו לומר כל מה שאנו אומרים ולא שאנו גדולים מהם, ואם זה באנו לומר שלא נדבר על דברי רבותינו הראשונים אם כן במקום שאנו רואים שזה חולק על זה והה אומר וזה מתיר אנו על מי נסמך הננס כחולק במלך הרים וגבעות במאננים (יב) ולומר שנה גדול מה שנובטל דברי זה מפני זה הא אין לנו אלא לחקור אחרי דבריהם שאילו ואילו דברי אלהים חיים (יג) ולפעול ולהעמיק מכה דבריהם להיכן הדין נוטה שכן עשו חכמי המשנה והתלמוד לא נמנעו מעולם האחרונים מלדבר על הראשונים ומלהכריע ביניהם ומלסותר דבריהם וכמה משניות סותרו האמוראים לומר שאין הלכה כמותם וגדולה תחכמה מן התכם, ואין חכם שניקה מן השגיאות שאין החכמה תמימה בלתי לירי לבד.

הרמב"ן. ואל יתמהו מתמהו עליו איך מלאני לבי לבא ולסותר דבר מדברי הראשונים והמה חכמים מחוכמים כי על זה אשיב ואומר מ"ש התכם הרופא תרי' שלמה אלמולי יצ"ו בסוף ספרו הקטן אשר קרא באשף לכל המחנות וז"ל אפשר שידעו האחרונים ושיגו יותר מהראשונים משתי בחינות, הבחינה האחת מטעם שכבר אפשר שאיש מהאחרונים לקח לעצמו לעיף בדרוש אחד מיוחד והשתדל והעסיק ושם כל שכלו ועיונו והשתדלותו באופן שהשיג בו יותר מדברי הראשונים. והבחינה השנית שהנה אנחנו האחרונים עם המעט שהתמדנו בעיון השגנו הרבה יותר בזמן מועט ממה שהשיגו הם בזמן רב וזה לפי שבימיהם היו כל החכמות נעלמות ובלתי נשלטות והיו צריכים להרצואם מיעוטם בהשתדלות נמרץ אבל אנחנו מצאנו הכל ששלחו ערוך לפנינו, כל דבריהם וראיותיהם מסודרים ובאור חכמתם גראה אור והיו לנו לעינים, כאשר הביא זה ה"ר צדקיה ברי אברהם בתחלת ספר שפולי חלקם שלו בשם ה"ר ישעיה משיני (רי"ט מה"מ סכ) שחבר אחד שאלהו איך יעלה על לב איש להשיב ולהלוק על דברי תנאונים ז"ל אחרי שהיה לבם כפתחו של אולם והמשיל הוא עליו

17. Sefer Ha'Bris
R. Pinchas Hurvitz
(1765-1821)

גם אם לפעמים תמצא במפרי זה השנה על איזה חכם קדמון מרכני קיושאי אשר קמני ענה
ממתי אל תחמה על החפץ איך שפל אנשים יקום ועל שר שרים יעמוד ויצא וגלחם ויעש
ובא אליו כרצונו ואין עומד לפניו, ואיך הונב מסניע את הארץ, כי כן דרך בן ננס הרוכב על
צואר ענק אשר למרחוק עינו יבטו מה שלא תשורנו עינו הענק עצמו את אם כנובה ארום
נברו, על כי הוא רם וגשא על גבי הענק מסעל לו ונבוה מעל גבוה ורם ושפל יראה ער מרחוק
וקצר קומה ונוכח מסרחק ריע, ואור הנר הרקח יפה לבהיקה יותר מן המאור הגדול והאכוקה,
כי הראשון אדם בכל חכמה וסדע אשר יוציאם ואשר יביאם מן האין אל היש וטן חכה אל הפועל
תורע אשר רוצא אדם או אפשר כמובעו שבכל דבריו יעשה טוב ולא יחשא באיזה פרט בו כשום
שגיאה, והאחרון ימצא הרברים ערוכים לפניו מבלי יגיעה לכן אין מן רמימה אם עליו יצירה
את יריע ויש מעליו אי בא לעורו ויהי לו למושיע, ואני הנה בנתי לי מן הננס קמתי וואך
בוהבת טעם המנבוי לשבת, ארע כי עירום אנכי אדם ובהמה וארע כי כרוכום חמה בעלי
זרוע רמה, אך תורה היא וללמוד אני צריך וכך היא דרכה של תורה שהאחרון שואל ומשיב ממרר
זמוען ומשיב לפעמים בדברי הקדמון ובורק עד מקום שירד מנעת להוציא האור שבה לאמתו
ובלבד שיכון לבו לשמים כמו שכתוב בתשובת חוות יאיר, וואת אשר דבר שם, כותח לכתוב
על איזה מחבר מן הראשונים שטעה כיון שמין האנושי לא ימלט מן המעות עב"ל, והנה בשמים
ערו כי לכבודו כונתי לכן כל שאני ובאי באמירתו רשאי אני לחשףך עליו ואחשך גם אנכי:

Even if at times you will find in this book the questioning of an ancient scholar of our elderly masters whose small finger is broader than my waist do not be astonished by this intention how the lowly of people should arise and against a prince of princes he should stand up and go out to battle and do what he desires and no one opposes him. And how can the fly attack the lion? For this is the way of the son of a dwarf who rides on the neck of a giant whose eyes can see to a distance which the giant himself cannot see though he be taller than the cedars. . . . For the first is a man in all wisdom and attributes that should be externalized from nothing to something and from the potential to the actual. And it is known that in that he is a man it is impossible by his nature that in all that he does he should not sin nor err. And the more recent one will find matters set before him without toil. It is therefore no wonder should he rise up and shout against him, turn from him or come to his assistance and save him. And behold I understand that I am smaller than a dwarf and the hand that writes is by the grace of the one who sits on high. . . . But it is Torah and I must study and this is the way of Torah that the last one asks and answers, challenges and makes claims against the ancient one . . . as long as he turns his heart towards heaven, as it is written in the responsa of the Havoat Yair. "It is permissible to write of one of the early authors that he has erred for the human specie will not escape from errors."¹⁰

18. Cheshbon Ha'Nefesh
R. Menachem Mendel Lefin
(1749-1826)

כבר ידעת, שהעולם הזה נקרא השינוי והתמורה שאין בו מנוחה רגע,
כמישה"ה כל הדברים יוגעים וגו' (קהלת א' ח') וע"כ גם האדם כחמת שהוא
סחובר לגוף בעוה"ז; נקרא גם בן הולך כל ימיו, לטוב או לרע ח"ו כנודע,
והנה אם נכוח שגדול אחר מן הקדמונים ז"ל היה הולך מהלך השלימות שלו
(הן בעניני השגת גדולת הנורא יח' והן לענין ההליכה בדרכיו) בשעת
אחת יותר ממה שאנו יכולים לרשת בשבעים שנה, או ד"מ שפסיעה אחת
של אברהם אבינו ע"ה היתה כלום משל תלמידיו שקבלו ממנו, ושל תלמידיו
משל תלמידיהם, ותלמידיו תלמידיהם וכו', הנה ברור הדבר לפי זה, שאע"פ
שיסופו אלו במהלכם, אלפי אלפים שנה זה אחר זה כנס ע"ג ענק, אוינם
יכולים לזוז אפילו במלא פסיעה אחת ממקום שהגיעו אוחז האדם גדול
בענקים ע"ה, לפיכך כשאנו מתבוננים בגדול מעלה דורות הקדמונים ז"ל,
בגון דור האמוראים ע"ה, והואך לא הגיעו אלו לקרמולו אנשי כנה"ג,
ואנשי כנה"ג לדורו של שלמה המלך ע"ה, ודורו של שלמה המלך ע"ה לדור
המבשר וכו' עד אדה"ר ושאלו היה התקע"ד דורות קודם אדה"ר ע"ה

If we should assume that one of the mighty among the ancients could transverse his perfect way [both in reflecting upon the greatness of the creator as well as following in his ways] in one hour, a greater distance than what we can pass in seventy years or, for example, that one step of Abraham our father of blessed memory was twice as great as that of his student and his students of their students, and their students of their students etc, it is clear according to this that even if they [the later ones] continue to go for thousands of thousands of years, one after the other as a dwarf on top of a giant, they cannot move a single step from the place where the man who is the mighty of all giants left them. Therefore when we look at the greatness of the stature of earlier generations . . . how one generation was of negligible size compared to the others, we can understand how all drowns in the large sea of the greatness and perfection of the uppermost, blessed be he and that the measure of the superiority of the great one over the smallest one is vanity, nought and negated in comparison with the end which is sought because of the great distance between its exaltation¹¹ over those who are born to women like us. . . . And conversely if we were to begin from a great person of our generation and we were to look ahead to a thousand generations that will follow us, in comparison with them, we will be like giants in our eyes as well as theirs. Therefore there is no reason to be pained by and envious of the stature of the ancients of blessed memory. . . .¹²

19. Ma'amar Ha'Dor

Rav Avraham Yitzchak

Ha'Kohen Kook

כשהדור הוא שפל, כשמוסרו העצמי הוא נשחת, כשמשגי הצדק והיושר הטבעי אינם מפותחים בו כראוי, אין המחשבה פועלת עליו לא לטובה ולא לרעה, או פועלת פעולה חלושה. אבל כיון שהוא מתעלה, כיון שהוא מרגיש בקרבו אצילות ועדינות, נטיה חזקה להשכיל ולהטיב והכרה סגמית בהרבה נתיבות ודרכים של ארחות החיים, אע"פ שאינם גמורים ומשוכללים, מכלי מקום הרי הוא כבר צמא למחשבה והגיון, ועם זה גם לרגש ישר שמן ורטיב, רענן וחי, אמנם במסיבות הקדומות, מצד התבונה, שהלמוד התורני, המוסרי והמעשי, היה מורגל להיות לבוש בה בימים שעברו, — באותם הימים בכללו עוד לא היה כללות הדור מוכשר לדמות שהוא ראוי לשאיפות גדולות, וכל תולדיו המוסריים היו יכולים להתכנס רק באיוו שפלות של תאוה מאיווה סוג שהיא. — ועכשיו הכלל נתרומם על חשבונם של האישים הפרטיים. — שזוהו בכלל מהלך התולדה האנושית. ברובי תקופות ההסטוריה אנתנו מוצאים חכמים נעלים גדולי רוח בדורות הראשונים, שאנו משתאים על גדלם ועז רוחם, אבל הכלל הוא היה נתון בשפל המצב, בין בדעת בין במוסר, אמת כי נעלה מכל המון היה המון עמנו מצד הקדושה האלהית החופפת עליה, ויהי לנו, בדורות האחרונים התחילו הענקים להתמעט והכלל ועלך ומתעלה, בעמנו נתמעטו הבורים, ולעומתם נתמעטו והוקטנו הגאונים והצדיקים. בתקופה הנמחרת של עכשיו הדבר בולט למאד. וזאת העליה של הכלל ההמוני הסבה ג"כ ירידה, שהדור שהוא מוצא את כל מה שהוא שומע ורואה מהורים ומורים קטן מערכו, אז מוסרם אינו לוקח את לבו ואינו משביר את צמאונו, גם אינו מטיל עליו שום אימה ופחד, שכבר התעלה בתכונתו מלהיות מעמיד אישי לחינוך מסני בריחה מפחד איזה שהיה, בין מוחשי בין ציורי, בין חומרי בין רוחני. הצרות והתלאות הגוראות עשוהו לנוקשה ועז, עד שכל בלזות ופחדים לא יזעזעוהו. הוא מוכשר רק להתרומם, ללכת באורח חיים החולכת למעלה למשכיל, אבל לא יוכל גם אם ירצה להיות כמוף ושחוח, נושא עול ונטל, אשר לא יוכל למצא בתוכו רשם של אור וזיים, לדעה ורגש; הוא לא יוכל לשוב מיראה, אבל מאד מוכשר הוא לשוב מאחבה שיראת הרוממות תתחבר עמה, במועל עוד לא הוציא שום דבר למעשהו דורנו הנרעש, אבל בכח יש לו רב, דור כזה היוצא להורג, בעז גפש בשכיל מטרות שהן נשגבות לפי דעו, וחלק רשום ממנו רק מצד רגש היושר, הצדק והמדע שבקרבו, לא יוכל להיות שפל, אמילו אם המטרות הן לגמרי מוטעות, אבל רוחו הוא נשגב, גדול ואדיר.

דוד בעל רוח גדול חפץ ומוכרח לחפוף, בכל מקום שהוא פוגה, לשמע דברים גדולים, ועיקר הגדולה של הדברים, הוא שיהיו מסוימים ומבוררים, עם גדלם רחבם והקיסם, המטרות היותר סגמיות, שהשרשרת של כל החיים המוסריים, הדתיים והלאומיים, וכל התלוי בהם, אחוזה בהן, תהיינה מבוררות לפניו, עד כמה שהוא יכול לשער ועד כמה שכח ברורו יכול להגיע, ומה שלא יוכל להגיע ולברר, סכל-מקום יחפוף למצוא בהם רגש והלך נפש, למען ימצא חיים בלבבו